

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA
Raven UČENJE ZA ŽIVLJENJE IN DELO (VI. stopnja)

UČNI NAČRT
za področje **DELOVNE IN ZAPOSLOVNE**
TEHNIKE

Osnovni program
Število ur: 1470

POSEBNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Raven UČENJE ZA ŽIVLJENJE IN DELO (VI. stopnja)

Učni načrt za področje **DELOVNE IN ZAPOSLOTIVENE TEHNIKE**

Avtorice učnega načrta:

spec. **Stanka Grubešič**, prof. def., Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije

Teja Kavčič, prof. def., CIRIUS Vipava

Irena Knežević, prof. def., OŠ Antona Janše Radovljica

Recenzija: dr. **Erna Žgur**, CIRIUS Vipava

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. **Jernej Pikalo**

Za zavod: mag. **Gregor Mohorčič**

Uredili: **Sonja Dobravc** in **Tanja Kajfež**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Prva izdaja

Ljubljana, 2014

Sprejeto na 162. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 13. februarja 2014.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

376-056.36(0.034.2)

37.091.33-027.22(0.034.2)

GRUBEŠIČ, Stanka

Učni načrt za področje Delovne in zaposlotivene tehnike [Elektronski vir] / [avtorice Stanka Grubešič, Teja Kavčič, Irena Knežević]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport : Zavod RS za šolstvo, 2014. - (Posebni program vzgoje in izobraževanja. Raven Učenje za življenje in delo (VI. stopnja))

Način dostopa

(URL): http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/posebne_potrebe/programi/posebni_program/Delovne_in_zaposlotivene_tehnike.pdf

ISBN 978-961-03-0228-5 (Zavod RS za šolstvo, pdf)

1. Gl. stv. nasl. 2. Kavčič, Teja, 1979- 3. Knežević, Irena, 1973-
272924160

KAZALO

1 OPREDELITEV PODROČJA DELOVNE IN ZAPOSLOVNE TEHNIKE.....	4
2 SPLOŠNI CILJI.....	4
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	7
4 OPIS USVOJENIH ZNANJ	18
5 PRILOGA.....	18
5.1 Specialnodidaktične posebnosti.....	18
5.2 Medpodročne povezave	18
5.3 Časovni okvir	18
5.4 Kako uporabljamo učni načrt	18

1 OPREDELITEV PODROČJA DELOVNE IN ZAPOSLOVITVENE TEHNIKE

Področje delovne in zaposlitvene tehnike je praktični del celotnega programa učenja za življenje in delo.

Učenec naj bi spoznal različne poklice in tehnike dela, tako doma kot v drugih delovnih prostorih, in se pripravil za čim bolj samostojno življenje in delo po končanem šolanju. Poleg usvajanja delovnih navad ohranja in si pridobiva motorične spretnosti, socialne in komunikacijske veščine. Ob vsem tem si razvija vztrajnost, natančnost, odgovornost in skrb za svoje zdravje. Načrtovane vsebine dajejo učencu možnost razvijanja njegove ustvarjalnosti in pridobivanja izkušenj.

Področje dejavnosti delovne in zaposlitvene tehnike zajema podpodročja:

- učenje o delu in poklicih,
- ročna obdelava materialov,
- strojna obdelava materialov,
- kmetijska, vrtnarska in vinogradniška opravila,
- skrb za živali,
- proizvodno delo,
- hišna opravila.

Pri načrtovanju in izvajanju predlaganih ciljev in dejavnosti je treba prilagajati ali dopolnjevati vsebine.

2 SPLOŠNI CILJI

UČENJE O DELU IN POKLICIH

- Spoznavanje, da vsak odrasli opravlja poklic
- Spoznavanje z delom kot temeljno vrednoto za obstoj
- Spoznavanje soodvisnosti ljudi glede na poklice, ki so nujni v družbeni skupnosti
- Seznanjanje z vsebinami, s cilji in pomenom dela različnih poklicev
- Pripravljanje za poklic ali delo v delavnici (varstveno-delovni center)
- Uvajanje v nezahtevne delovne tehnike posameznih poklicev (mizar, šivilja idr.)
- Navajanje na natančnost in vztrajnost pri delu
- Navajanje na varno uporabo materialov, orodja in zaščitnih sredstev
- Privajanje na časovno vztrajanje in doslednost pri delu

ROČNA OBDELAVA MATERIALOV

- Spoznavanje različnih materialov in tehnik obdelave in izdelave
- Spoznavanje različnih papirnih materialov
- Razvijanje grobe in fine motorike
- Razvijanje koordinacije gibov in ročnih spretnosti
- Navajanje na samostojno uporabo zaščitnih sredstev
- Razvijanje delovnih navad
- Razvijanje socialnih veščin in spodbujanje komunikacije

STROJNA OBDELAVA MATERIALOV

- Seznanjanje z namenom in pomenom strojne obdelave
- Seznanjanje z vrstami strojev in orodij
- Spoznavanje različnega orodja, priprav, naprav
- Spoznavanje zaščitnih sredstev in pravil varnega dela na strojih in orodjih
- Navajanje na uporabo zaščitnih sredstev

KMETIJSKA, VRTNARSKA IN VINOGRADNIŠKA OPRAVILA

- Pridobivanje senzornih izkušenj, zaznav
- Razvijanje sposobnosti opazovanja rastlin, naravnih pojavov
- Razvijanje miselnih procesov: pozornost, pomnjenje, predvidevanje, sklepanje
- Razvijanje orientacije v okolju
- Spodbujanje k aktivnemu sodelovanju v spoznavanju rastlin, naravnih pojavov, orodja
- Spoznavanje pomena letnih časov za posamezna opravila
- Spoznavanje poljščin, vrtnin, sadja
- Spoznavanje pomena pridobivanja zdrave prehrane
- Spoznavanje posameznih opravil v kmetijstvu, vrtnarstvu, sadjarstvu, vinogradništvu
- Spoznavanje in pridobivanje spretnosti in veščin za delo na kmetiji
- Seznanjanje s kmečkimi običaji
- Razvijanje izkustvenega učenja
- Razvijanje primernega odnosa do dela (na polju, vrtu, v sadovnjaku, vinogradu) in odgovornega ravnanja
- Spoznavanje pomena sodelovanja in medsebojne pomoči

SKRIB ZA ŽIVALI

- Razvijanje zaznavnih spretnosti s sprejemanjem informacij prek vidnega, slušnega, okušalnega, tipalnega in kinestetičnega občutka
- Pridobivanje senzornih izkušenj, zaznav, predstav
- Spodbujanje komunikacije, sodelovanja, medsebojne pomoči
- Spodbujanje k aktivnemu sodelovanju v spoznavanju živali in njihovega okolja
- Razvijanje sposobnosti opazovanja živali
- Razvijanje primernega odnosa, skrbi za živali ter odgovornega ravnanja
- Pridobivanje stališč in vrednot

PROIZVODNO DELO

- Razvijanje pozornosti
- Razvijanje ročnih spretnosti in delovnih navad
- Razvijanje socialnih veščin
- Razvijanje izkustvenega učenja
- Spoznavanje in doživljanje uspehov pri delu
- Navajanje na krepitev samozavesti in ustvarjanje pozitivne samopodobe
- Navajanje na usposabljanje in uvajanje v delo pod posebnimi pogoji

HIŠNA OPRAVILA

- Spoznavanje različnih opravil v gospodinjstvu
- Razvijanje socialnih veščin
- Razvijanje in ohranjanje spretnosti za doseganje samostojnosti
- Navajanje na samostojnost pri zadovoljevanju želja in potreb
- Razvijanje samostojnosti pri pripravi hrane in pijače
- Uporabljanje pridobljenega znanja v vsakdanjem življenju

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

V tem učnem načrtu izraz učenec velja enakovredno za učenca in učenko. Enako izraz učitelj velja enakovredno za učitelja in učiteljico.

OPERATIVNI CILJI	PRIMERI DEJAVNOSTI	PREDLAGANE VSEBINE	SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA
UČENJE O DELU IN POKLICIH			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se seznanja s poklici, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna vrste poklicev in njihova delovna okolja, • opazuje delo posameznikov v delovnem okolju in delovnih organizacijah, • si ogleda prostore, v katerih poteka delo, • pozna kulturo, pravila podjetja, poklica, • se preizkusi pri delu v različnih poklicih, 	<ul style="list-style-type: none"> • Poklici in njihova opravila 	<ul style="list-style-type: none"> • Učence pripravljamo na delo v delavnici ali pri zasebnikih, zato jim omogočimo čim več vključevanja v delovne procese. Opazujejo in opravljajo naj različna dela. • Sodelujemo z različnimi organizacijami in varstveno-delovnimi centri. • Omogočimo jim izvajanje delovne prakse.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava delovne navade, 	<ul style="list-style-type: none"> • se nauči odgovornosti, • opravi svoje zadolžitve, • uporabi delovno obleko in skrbi zanjo, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delovne navade 	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava različna področja dela, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče delovne organizacije, • pozna vsebine in namen posameznega poklica, • se vključi v proces dela, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delovna opravila 	
<ul style="list-style-type: none"> • se pripravlja na delo v varstveno-delovnem centru, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče varstveno-delovni center, • pozna prostore in potek dela v varstveno-delovnem centru, 	<ul style="list-style-type: none"> • Varstveno-delovni center 	

<ul style="list-style-type: none"> • se privaja na natančnost, vztrajnost in doslednost pri delu, 	<ul style="list-style-type: none"> • se nauči osnov delovnega procesa, • podaljšuje čas samostojnosti pri delu, • občuti ugodje in uspešnost po opravljenem delu, • razvija komunikacijske in socialne veščine 	<ul style="list-style-type: none"> • Navade pri opravljanju dela 	
<ul style="list-style-type: none"> • spozna delovne postopke, pripomočke, naprave v nekaterih poklicih (pek, slaščičar, gospodinja), 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna postopke izdelave kruha, slaščic, čiščenja prostorov 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktično delo 	
<ul style="list-style-type: none"> • spozna varnostne ukrepe, zaščitno obleko, sredstva, 	<ul style="list-style-type: none"> • upošteva varnost pri delu, • uporablja zaščitno obleko in sredstva 		
Ročna obdelava materialov			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spozna različne materiale in njihovo uporabno vrednost, 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenec: • pozna predmete iz različnih materialov v okolju (papir, karton, les, blago, glina idr.), • pozna uporabo posameznih materialov (papir za knjige, les za pohištvo, tekstil za oblačila idr.), 	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavanje materialov 	<ul style="list-style-type: none"> • Z različnimi materiali jih lahko seznanjamo tudi v naravi.
<ul style="list-style-type: none"> • spozna pripomočke, ki se uporabljajo pri obdelavi gradiv, 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabi orodja za obdelavo materialov glede na namen (škarje, dekorativne škarje, rezalnik za papir, olfa nož, žaga), • reže papir, lepenko, karton, • reže, trga blago, platno, • žaga les, dele lesa sestavlja v celoto. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznavanje in uporaba pripomočkov 	<ul style="list-style-type: none"> • Učence navajamo na samostojno in odgovorno uporabo orodij. • Učence navajamo na kreativnost in poudarimo varnost pri delu. • Omogočimo jim ogled obratov za izdelavo papirja, tkanin idr.

			<ul style="list-style-type: none"> Razvijamo občutek za reciklažo naravnih in umetnih materialov.
PAPIR			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> se seznanja z uporabnostjo papirja, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> trga papir in kašira, reže papir s škarjami, oblikuje papir (mečka, trga, reže, lepi), izdeluje dekoracije iz papirja, oblikuje in izdelava voščilnice, darilne ovojnice, vrečke ipd., zavije darilo z ovojnimi ali dekorativnim papirjem, 	<ul style="list-style-type: none"> Uporaba papirja 	<ul style="list-style-type: none"> Učenci, ki so gibalno ovirani, potrebujejo individualno pomoč.
<ul style="list-style-type: none"> spoznava različne vrste papirja, 	<ul style="list-style-type: none"> uporabi in obdeluje časopisni papir, pisarniški papir, dekorativni papir, lepenko, karton, izdelava papirnate izdelke, 	<ul style="list-style-type: none"> Vrste papirja 	<ul style="list-style-type: none"> Pri izdelovanju papirnatih izdelkov lahko za manj spretno učence načrtujemo delo po navodilih.
LES			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> spoznava poklic mizarja, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> obišče mizarstvo delavnico, se seznanja s poklicem, s pripomočki in z orodji, ki jih uporablja mizar, opazuje delo mizarja, 	<ul style="list-style-type: none"> Mizar Mizarstvo delavnica 	<ul style="list-style-type: none"> Omogočimo jim obisk ali prakso v mizarstvo delavnici.
<ul style="list-style-type: none"> spoznava postopek od sečnje lesa do obdelave lesa, se seznanja z vrstami lesa in lesnih polizdelkov, 	<ul style="list-style-type: none"> opazi razliko med različnimi vrstami lesa (po barvi, trdoti, teži, uporabnosti), razvršča polizdelke glede na njihovo uporabnost, 	<ul style="list-style-type: none"> Leseni polizdelki 	<ul style="list-style-type: none"> Obdelavo lesa lahko izvajamo v likovni ali tehniški delavnici. Spodbujamo jih, da tudi sami prispevajo zamisli za izdelavo končnih izdelkov.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznava postopek izdelave izdelka, 	<ul style="list-style-type: none"> • žaga les v pravilni smeri glede na lesno strukturo, • izdelava izdelka, 	<ul style="list-style-type: none"> • Izdelek iz lesa 	<ul style="list-style-type: none"> • Pri izdelavi lesnih izdelkov upoštevamo posebnosti in značilnosti kraja, v katerem poteka program.
<ul style="list-style-type: none"> • pravilno in varno uporablja orodje za obdelavo lesa, 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabi ročno orodje za razrez lesa, • žaga les z ročnimi žagami, • uporabi žago z vodili, • brusi les z brusilnim papirjem, • zabija žeblice v les s kladivom, • sestavlja dele z vijačenjem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba orodja pri izdelovanju izdelka 	<ul style="list-style-type: none"> • Pri uporabi orodij je treba zadostiti pravilom varnosti pri delu.
TEKSTIL IN UMETNO USNJE			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznava značilnosti tekstila in umetnega usnja, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • loči tekstil po strukturi (blago, svila idr.), • loči umetno usnje od naravnega, • mečka, reže tkanine, usnje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstil, usnje 	
<ul style="list-style-type: none"> • se seznanja z oblikovanjem tkanine in umetnega usnja, • razvija ročne spretnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • s škarjami reže trakove iz blaga in usnja, • trga, šiva blago in usnje, • prišije gumb, • razreže tekstil ali usnje na sestavne dele, • izdelava praktičen izdelek, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporabnost tekstila in usnja 	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem z manj razvito fino motoriko zagotovimo individualno pomoč.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava načine uporabe in vzdrževanja tekstilij, 	<ul style="list-style-type: none"> • loči tkanine, pletenine in netkane tekstilije, • pozna simbole za označevanje tekstilnih izdelkov, • razume navodila za uporabo in vzdrževanje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Razlikovanje tkanin • Razumevanje navodil za vzdrževanje 	

	<ul style="list-style-type: none"> vzdržuje svoja oblačila. 		
NARAVNE IN UMETNE MASE			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> spoznava naravne in umetne mase, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> valja, gnete, oblikuje glino, oblikuje vezivne mase: mavec, keramofix, oblikuje z umetnimi masami: plastiko, stiroporom, siporeksom, izdeluje izdelke iz naravnih in umetnih mas. 	<ul style="list-style-type: none"> Naravne in umetne mase Izdelki iz naravnih in umetnih mas 	<ul style="list-style-type: none"> Pri izdelavi izdelkov iz naravnih in umetnih mas je treba upoštevati postopke izdelave: zaščita mize, priprava materiala, pospravljanje. Upoštevati je treba varnost pri delu. Učenec naj upošteva navodila pri izdelavi izdelka.
Strojna obdelava materialov			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> se seznanja s strojno obdelavo posameznih materialov (les, tekstil idr.), 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> obišče delavnice z različnimi stroji, opazuje stroje, opazuje delovanje strojev z vidika varnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> Stroji v delavnicah 	<ul style="list-style-type: none"> Učencem omogočimo ogled različnih delavnic in strojev.
<ul style="list-style-type: none"> varno uporablja stroje pod vodstvom mentorja, se navaja na osebno varnost in zaščito, 	<ul style="list-style-type: none"> upoštevava navodila učitelja, uporabi primerno delovno obleko: zaščitna halja, očala, rokavice idr., poskrbi za varnostno zaščito strojev, sodeluje pri strojni obdelavi v delavnici za tehnično vzgojo: žaga, brusi, rezlja itn., dela na tkalnem stroju, šivalnem stroju. 	<ul style="list-style-type: none"> Uporaba strojev za izdelavo izdelkov Zaščitna sredstva 	<ul style="list-style-type: none"> Uporabo strojev prilagodimo glede na interese in sposobnosti učencev. Učence seznanimo z vrstami električnih strojev za obdelavo posameznih materialov in na njihovo varno in pravilno uporabo.

Kmetijska, vrtnarska in vinogradniška opravila			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se seznanja s kmečkimi običaji in opravili ter z orodjem, • pridobiva spretnosti in veščine za delo na kmetiji, vrtu, vinogradu, sadovnjaku, na cvetličnih gredah, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna kmečka opravila, • pozna kmetijske dejavnosti in običaje (od preteklosti do danes), • sodeluje pri manjših ali večjih opravilih, 	<ul style="list-style-type: none"> • Opravila na kmetiji, vrtu, v vinogradu, sadovnjaku, na cvetličnih gredah 	<ul style="list-style-type: none"> • Povežemo se z bližnjo kmetijo in se dogovorimo o možnostih opravljanja manjših ali večjih del. Po možnosti se povežemo s starši, sorodniki učencev, ki imajo doma kmetijo.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava opravila na kmetiji, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče kmetijo, • opazuje delo kmeta, • seznaneni se z življenjem na kmetiji, • pozna delovna opravila v hlevu, • opravi delo v hlevu, • uporabi orodje (vile, samokolnica), • seznaneni se z orodji, s pripomočki in stroji, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo na kmetiji 	<ul style="list-style-type: none"> • S konkretnimi opravili jim razvijamo odnos do dela, odgovornost.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava opravila na vrtu, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče vrt, polje, • imenuje vrtnine, • pobira pridelke, • pozna pridelavo vrtnin in poljščin, • okopava vrt, • obdela gredico (sadi sadike, seje semena), • odstrani plevel, ga odnese na kompost, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo na vrtu 	<ul style="list-style-type: none"> • Opravila na vrtu, polju, v vinogradu prilagodimo zmoglostim in pogojem, ki jih imamo. Če imamo možnost, oblikujemo šolski vrt in motiviramo učence za čim bolj samostojno delo na vrtu.

<ul style="list-style-type: none"> • spoznava opravila v vinogradu, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče vinograd, • opazuje delo v vinogradu, • opravlja dela v vinogradu, • sodeluje na trgatvi grozdja, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo v vinogradu 	<ul style="list-style-type: none"> • Opravilom v vinogradu naj več časa posvetijo ustanove na vinorodnih okoliših.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava opravila v sadovnjaku, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče sadovnjak, • pozna vrste sadnega drevja, • pozna orodje za delo v sadovnjaku, • dela v sadovnjaku, • pozna uporabo sadja za prehrabene namene, 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo v sadovnjaku 	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava opravila na cvetličnih gredah, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna okrasne rastline na cvetličnih gredah, • pozna čas sejanja, presajanja, sajenja rastlin, • sadi, rahlja, pobira plevel, zaliva, • pozna postopke obrezovanja, gnojenja (npr. vrtnic). 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo na cvetlični gredi 	<ul style="list-style-type: none"> • Priporočamo upoštevanje interesov posameznika. Izvajanje te dejavnosti lahko opravljamo tudi v razredu (cvetlični lončki, korita).
Skrb za živali			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razlikuje življenjska okolja živali, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opazuje živali v naravnem okolju, • opazuje živali v živalskem vrtu, • pozna bivališča živali, • oblikuje primeren odnos do živali, 	<ul style="list-style-type: none"> • Življenjska okolja in živali 	
<ul style="list-style-type: none"> • razvija pozitiven odnos do živali, • spoznava lovsko družino, 	<ul style="list-style-type: none"> • skrbi za domačo žival v hiši ali hlevu (hranjenje, čiščenje), • obišče lovsko družino, 	<ul style="list-style-type: none"> • Domače živali • Gozdne živali • Skrb za živali 	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem privzgojimo ljubeč in skrben odnos do živali. • Če imamo možnost, se

<ul style="list-style-type: none"> • spoznava poklic gozdarja, 	<ul style="list-style-type: none"> • obišče gozdarja, • obišče kinološko društvo, • pozna pomen delovanja društva proti mučenju živali, • skrbi za ptice pozimi. 		povežemo z lovsko družino.
Proizvodno delo			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznava proizvodno delo v različnih industrijah, • spoznava poklice v proizvodnji in potek dela, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obišče proizvodni obrat, • opazuje delo v proizvodnji, • spozna pogoje dela, • razvija odnos do proizvodnega dela, • spozna različne izdelke, ki nastajajo v proizvodnji, 	<ul style="list-style-type: none"> • Obisk proizvodnega obrata 	<ul style="list-style-type: none"> • Če je mogoče, se dogovorimo za obisk in ogled proizvodnega dela v delovni organizaciji.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava delo v varstveno-delovnem centru, 	<ul style="list-style-type: none"> • se vključi v različno delo, • se vključi v kooperantsko delo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Delo v varstveno-delovnem centru 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenci naj opravljajo občasna dela v varstveno-delovnem centru. Vključijo naj se tudi v delovno prakso.
HIŠNA OPRAVILA			
<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvija občutek za čistočo in urejenost prostorov v svojem bivalnem okolju, 	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sodeluje pri opravilih čiščenja, • ureja, pospravlja prostore, pobriše prah, poseša prostor ipd., • skrbi za čistočo delovnih površin, 	<ul style="list-style-type: none"> • Čistoča, urejenost prostorov 	
<ul style="list-style-type: none"> • razvija sposobnosti za opravljanje hišnih in gospodinjskih opravil, 	<ul style="list-style-type: none"> • opazi potrebo po čiščenju, • pomaga pri čiščenju, • samostojno se loti čiščenja bivalnih prostorov, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodinjska opravila 	

<ul style="list-style-type: none"> • spoznava čistilna sredstva in njihovo uporabo (okolju prijazna), 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna čistilna sredstva in sredstva za vzdrževanje prostorov, opreme, blaga, • uporabi ustrezna čistilna sredstva, • pomiva, briše, pometa, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba čistilnih sredstev 	<ul style="list-style-type: none"> • Učence navajamo na zmerno in varčno uporabo čistilnih sredstev.
<ul style="list-style-type: none"> • usvaja in ohranja kulturno uživanje hrane, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna bonton pri mizi, jedi, 	<ul style="list-style-type: none"> • Bonton hranjenja 	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava načine priprave hrane in pijače, 	<ul style="list-style-type: none"> • opazuje delo v kuhinji, • pozna sestavine za pripravo hrane, pijače, • sodeluje pri zadolžitvah v kuhinji, • pomaga pri opravilih: lupi, reže • pripravi napitek (skuha čaj, naredi limonado ipd.), 	<ul style="list-style-type: none"> • Priprava hrane 	
<ul style="list-style-type: none"> • se seznanja z informacijami o načinu priprave hrane, 	<ul style="list-style-type: none"> • uporabi kuharske knjige, • prebere navodila na embalaži, • poišče recepte na spletu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuharske knjige • Recepti 	
<ul style="list-style-type: none"> • sestavlja in pripravlja preprost obrok, 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavi jedilnik, pripravi živila, • izbere raznoliko hrano, • pripravi pogrinjek, 	<ul style="list-style-type: none"> • Priprava obroka 	<ul style="list-style-type: none"> • Učencem z znižanimi sposobnostmi zagotovimo individualno pomoč pri pripravi hrane in obrokov.
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava pripravo pekovskih izdelkov, 	<ul style="list-style-type: none"> • poišče in si izbere recept, • pripravi sestavine, • tehtta sestavine, • gnete in oblikuje testo, • meša sestavine za kruh ali slaščice, • vliva testo v pekač, 	<ul style="list-style-type: none"> • Peka kruha in slaščic 	

	<ul style="list-style-type: none"> • izdelava poljubno pecivo/slaščico po receptu, • opazuje delo peka/slaščičarja, 		
<ul style="list-style-type: none"> • se navaja na samostojnost v trgovini, 	<ul style="list-style-type: none"> • gre v trgovino in kupi zeleno hrano (izbira sam ali prinese, kar mu je naročeno), 	<ul style="list-style-type: none"> • Trgovina z živili 	<ul style="list-style-type: none"> • Naš cilj je, da postanejo učenci čim bolj samostojni v nakupovanju, zato pogosto organiziramo nakupe.
<ul style="list-style-type: none"> • se navaja na varno ravnanje s kuhinjskimi pripomočki in aparati, 	<ul style="list-style-type: none"> • pri pripravi hrane uporabi nož, palični mešalnik, stepalnik, tehtnico in druge aparate, • prižge štedilnik, • varno uporabi štedilnik, cvrtnik, mesoreznicu, • pozna funkcijo hladilnika, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodinjski pripomočki 	
<ul style="list-style-type: none"> • ohranja čistočo in urejenost kuhinje, 	<ul style="list-style-type: none"> • opere posodo na roke, • zloži posodo v pomivalni stroj, • pobriše mize, • pometa tla, 	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodinjska opravila 	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava postopke predelave hrane in shranjevanja živil, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna vrste vrtnin in poljščin za ozimnico, • sodeluje pri pripravi ozimnice, • se uči postopkov shranjevanja živil, • očisti sadje/zelenjavo/meso, • pozna namen zamrzovanja živil, • pripravi marmelado, sok, vloži zelenjavo, 	<ul style="list-style-type: none"> • Predelava hrane • Shranjevanje živil 	
<ul style="list-style-type: none"> • spoznava pravilno ravnanje z odpadki, 	<ul style="list-style-type: none"> • ločuje odpadke (papir, plastika, steklo idr.), 	<ul style="list-style-type: none"> • Ravnanje z odpadki 	

<ul style="list-style-type: none"> • spozna kompostnik, • zna ravnati z biološkimi odpadki, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna pomen ločevanja odpadkov, • ločuje hrano in jo odlaga na kompost, 		
<ul style="list-style-type: none"> • se navaja na samostojno vzdrževanje obleke in obutve, 	<ul style="list-style-type: none"> • ročno opere manjše kose oblačila, • loči in pripravi obleko za pranje v pralnem stroju, • očisti obutev z mokro in s suho krpo, • skrtači svojo obutev, • obleko in obutev primerno hrani glede na letne čase, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdrževanje obleke in obutve 	
<ul style="list-style-type: none"> • spozna delovanje pralnega stroja, 	<ul style="list-style-type: none"> • loči čisto in umazano perilo, • loči belo in barvasto perilo, • pozna oznake za vzdrževanje oblačil, • pozna uporabo pralnega stroja, • namesti perilo v pralni stroj, • pripravi pralna sredstva (prašek, mehčalec), • priključi pralni stroj, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba pralnega stroja 	
<ul style="list-style-type: none"> • se navaja na uporabnost likalnika 	<ul style="list-style-type: none"> • pripravi pripomočke za likanje (deska, likalnik), • varno vključi in izključi likalnik, • zlika kose oblačil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba likalnika • Likanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Prehajamo od lažjih (prtički, brisače) k zahtevnejšim kosom oblačil (srajce, hlače).

4 OPIS USVOJENIH ZNANJ

Učenec naj bi spoznal različne poklice in tehnike dela tako doma kot v drugih delovnih prostorih in se pripravil za čim bolj samostojno življenje in delo po končanem šolanju. Poleg usvajanja delovnih navad ohranja in si pridobiva motorične spretnosti, socialne in komunikacijske veščine.

Področje dejavnosti delovne in zaposlitvene tehnike zajema podpodročja:

- učenje o delu in poklicih,
- ročna obdelava materialov,
- strojna obdelava materialov,
- kmetijska, vrtnarska in vinogradniška opravila,
- skrb za živali,
- proizvodno delo,
- hišna opravila.

5 PRILOGA

5.1 Specialnodidaktične posebnosti

Pri načrtovanju in izvajanju predlaganih ciljev in dejavnosti je treba vsebine prilagajati individualnim sposobnostim vsakega učenca. Predvideti oz. načrtovati je treba takšne vsebine, za katere predvidevamo, da bodo posamezniku omogočale čim več možnosti za priučitev za določeno delo, kar pomeni večjo samostojnost ter neodvisnost v življenju.

5.2 Medpodročne povezave

Področje delovne in zaposlitvene tehnike se povezuje z vsemi drugimi področji, saj se učenci poleg pridobivanja novih znanj utrjujejo v vztrajnosti, samostojnosti, preciznosti pri vsaki dejavnosti, hkrati pa razvijajo in bogatijo socialne odnose ter se navajajo na individualne in skupne uspehe ob doseganju zastavljenih ciljev.

5.3 Časovni okvir

ŠESTA STOPNJA – OSNOVNI PROGRAM

Področje/leto šolanja	1. leto	2. leto	3. leto	4. leto	5. leto
Delovne in zaposlitvene tehnike	5	5	8	11	13
Skupaj ur tedensko	30	30	30	30	30
Število tednov	35	35	35	35	35

5.4 Kako uporabljamo učni načrt

Učni načrt lahko učitelj prilagaja individualnim sposobnostim učencev in materialnim zmožnostim, predvsem pa naj načrtuje dejavnosti, ki so učencem poznane, s katerimi se srečujejo v svojem okolju in ki jim bodo dolgoročno koristile v življenju. Cilji in vsebine naj bodo smiselno in življenjsko povezani ter naj se postopoma nadgrajujejo glede na predznanje ter realne potenciale vsakega učenca.